

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

BIRŽŲ R. PAPILIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2018 m. vasario 26 d.– kovo 1 d.

Vizito tikslas – mokyklos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda: Vadovaujanti vertintoja – Asta Martinkienė, išorės vertintojai – Rimutė Balzarevičienė, Asta Gasiūnienė, Romualda Stovolos.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Papilio pagrindinė mokykla įsikūrusi Papilio miestelyje, 20 kilometrų į pietus nuo rajono centro – Biržų. Tai viena iš didesnių Papilio seniūnijos įstaigų, vienintelė mokykla seniūnijoje. Aptarnaujama teritorija apima visą Papilio ir dalį Parovėjos bei Širvėnos seniūnijų. Mokykla įsteigta ir pradėjo veikti 1595 m. Nuo 2001 m. rugsėjo 1 dienos mokykla iš vidurinės mokyklos buvo reorganizuota į pagrindinę mokyklą. Dėl mažėjančio mokinių skaičiaus šiemet (2017–2018 m. m.) 1 ir 4 klasės yra jungtinės. Finansinė mokyklos padėtis šiuo metu gera, lėšų užtenka mokinių poreikių tenkinimui bei priemonių įsigijimui.

Vizito metu stebėtos 56 ugdomosios veiklos: 48 pamokos, dvi klasės valandėlės, trys neformaliojo švietimo užsiėmimai, dvi konsultacijos ir vienos logopedinės pratybos.

II. STIPRIEJI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Stebėsenos sistemingumas (1.2.2. – 3 lygis, išskirtas aspektas – 4 lygis). Nuo 2014 m. mokykloje sukurta ir veikia mokinio asmeninės pažangos stebėjimo ir fiksavimo, rezultatų analizavimo ir panaudojimo sistema. Mokykloje analizuojami apibendrinti, susumuoti I, II ir III trimestro ir metiniai rezultatai. Sudaromos palyginamosios suvestinės ir diagramos, susumavus savaitės, trimestrų ir metinius rezultatus. Atliekama kiekvienos klasės pasiekimų palyginamoji analizė, stebimas pažangos ir lankomumo pokytis per savaitę ir per trimestrą, metus. Išaiškinami mokiniai, padarę didžiausią pažangą, ir mokiniai, pasiekę geriausių mokymosi rezultatų (per savaitę, trimestrą, metus). Mokiniai, pasiekę gerų rezultatų, apdovanojami padėkos raštais, vardiniais tušinukais ar kitokiomis dovanėlėmis. Pokalbiuose mokiniai ir tėvai teigė, kad tokia pažangos stebėsenos sistema jiems patinka, vyksta savotiška konkurencija tarp klasių, visi stengiasi, o kartu sudomina juos mokymusi, motyvuoja ir taip padeda siekti geresnių mokymosi rezultatų. Vadovaudamiesi susumuotais rezultatais, mokytojai koreguoja, šalina mokymosi spragas, skiria konsultacijas. Pasibaigus trimestrui dalykų mokytojai lygina gautus rezultatus su prieš tai buvusiu laikotarpiu, rezultatus aptaria metodinėse grupėse, klasių tėvų susirinkimuose. Kiekvieno mokinio pažanga su tėvais aptariama individualiai. Mokykla už 2015–2016 m. m. rezultatus įvertinta Biržų rajono padėkos raštu „Už sėkmingas iniciatyvas skatinant kiekvieno besimokančio pažangą ir metodinės patirties sklaidą“.

2. Pagalba mokiniui (2.1.3. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis). Pagalba mokiniui mokykloje tinkama. Visi bendruomenės nariai yra informuoti ir žino apie mokyklos ir kitų institucijų teikiamą pagalbą mokiniams, jų apsaugą nuo prievartos, nusikalstamumo ir žalingų įpročių. Mokykloje pagalbą teikia specialusis pedagogas ir logopedė. Pokalbiuose mokiniai tvirtino, kad mokykloje jaučiasi saugūs, žino, į ką (klasių auklėtojus, specialųjį pedagogą, mokytojus, vadovus) kreiptis iškilus problemoms, teigė, kad retai susiduria su patyčiomis, jiems mažai aktualūs žalingų įpročių, netinkamo elgesio klausimai. Mokykla 2016 m. vykdė „Olweus“ projektą ir įgijo patirties gerinant mokyklos bendruomenės santykius, bendradarbiavimą, puoselėjant gerus tarpusavio santykius. 2017 m. rugsėjo 1 d. patvirtintas „Papilio pagrindinės mokyklos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas“, kurio paskirtis – padėti mokykloje užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto ir patyčių apraiškoms aplinką. Tvarkos aprašas skelbiamas mokyklos interneto svetainėje. Esant reikalui

klasės auklėtojas bendradarbiaudamas su socialiniu pedagogu ir mokinio tėvais sudaro smurto prevencijos intervencijos veiksmų planą su asmenimis, dalyvavusiais įvykyje, ir jų tėvais. Vaiko gerovės komisija, vadovai spręsdami mokinių ugdymosi, lankomumo ir kitas problemas reaguoja laiku, esant reikalui, bendradarbiauja su specializuotomis tarnybomis. Mokykla organizuodama pagalbą mokiniams lanksčiai bendradarbiauja su Biržų švietimo pagalbos tarnyba. Orientavimasis į mokinių poreikius (poreikių pažinimas ir pagalba mokantis), kaip stiprusis pamokos aspektas, buvo išskirtas 11 (22,9 proc.) pamokų. Išvardinti pastebėjimai rodo, kad pagalba mokiniui yra paveiki, padedanti formuoti teigiamą požiūrį į mokymąsi, gerą savijautą.

3. Ugdymas mokyklos gyvenimu (2.3.2. – 3 lygis). 2016 m. įsivertinimo ir pažangos ataskaitoje teiginių „*Daugelis mano mokyklos mokinių tarpusavyje sutaria gerai*“ įvertis – 3,4 bei „*Apie mūsų mokyklą mokiniai ir tėvai atsiliepia teigiamai*“ įvertis – 3,3. Pokalbiuose dauguma bendruomenės narių teigė, kad mokinių ir mokytojų, mokinių tarpusavio, mokytojų tarpusavio santykiai grindžiami pagarba, geranoriškumu. Pokalbyje su Mokinių tarybos atstovais mokiniai kaip geriausią mokyklos veiklos aspektą įvardijo gerus mokinių ir mokytojų tarpusavio santykius. Vizito metu stebėta, kad dauguma mokyklos mokinių mandagūs, draugiškai bendraujantys. Iš pokalbio su Mokinių tarybos nariais paaiškėjo, kad dauguma jų jaučiasi priklausantys mokyklos bendruomenei, gali išsakyti savo nuomonę, teikti pasiūlymus mokytojams, administracijai dėl renginių, įvairių veiklų organizavimo. Mokyklos mokytojų teigimu, mokiniai noriai padeda organizuoti renginius, akcijas. 2016 m. įsivertinimo ir pažangos ataskaitoje teiginio „*Greta įprastinių pamokų mokykloje organizuojama ir kitokia veikla (būreliai, šventės, meno renginiai, projektinės savaitės ir pan.)*“ įvertis – 3,7. Mokykloje veikia 5 būreliai pradinį klasių mokiniams ir 9 būreliai 5–10 klasių mokiniams. Mokyklos pirminėje informacijoje nurodyta, kad neformaliojo švietimo būrelius mokykloje lanko 80 proc., už mokyklos ribų – 25 proc. mokinių. Pokalbiuose dauguma mokinių ir jų tėvų teigė, kad būrelių pasiūla tenkina mokinių poreikius, mokykloje netrūksta įvairių veiklų: organizuojami socialiniai, edukaciniai-pažintiniai renginiai, bendruomenės renginiai („Atkurtai Lietuvai – 100“, „Binkiškas krosas“, „Užgavėnės 2018“, „100 blynų“, kūrybinė popietė „Rudenį sušildykim delnuos“, „Kalėdiniai sveikinimai kitaip“, koncertas su Judita Leitaitė „Šventų Kalėdų belaukiant“, „Dainų dainelės – 2018“ konkurso dalyvių koncertas). Mokykla atlieka svarbų vaidmenį kuriant paveikaus gyvenimo idėjas ir jį užpildant tinkamomis veiklomis. Mokykloje nuolat vyrauja darbinga tvarka. Mokiniai pokalbyje teigė, kad dauguma laikosi susitarimų: pamokose, jeigu neprisireikia mokymosi procesui, telefonais nesinaudojama, sportinę aprangą vilki tik kūno kultūros pamokose, atsineša visas reikiamas priemones. Apibendrinami pateiktus faktus vertintojai daro išvadą, kad mokykla atlieka tinkamą vaidmenį kuriant pozityvius vaikų ir paauglių gyvenimo pagrindus, užpildo jį prasmingomis veiklomis, skatina iššūkius ir stiprina mokinių savivertę bei savivoką.

4. Įranga ir priemonės (3.1.1. – 3 lygis). Mokykla turi įvairios (muzikinis kaklaraištis, kajonas, melodica), skirtingos paskirties, atitinkančios dalyko turinį, poreikius ir mokinių amžių įrangos ir priemonių. Dalis mokytojų mokymosi priemones kuria kartu su mokiniais ir jas paveikiai panaudoja (pavyzdžiui, muzikos). Išorinio vertinimo metu ugdymo(si) aplinkos buvo vienas iš aukščiau vertintų pamokos aspektų: vertinimo vidurkis – 2,69. Vertintojų komanda atkreipė dėmesį, kad mokykloje sudarytos geros sąlygos informacinių technologijų mokymui ir IKT naudojimui. Daugumoje kabinetų yra kompiuteriai, televizoriai (kurie tarnauja kaip daugialypės terpės projektorius), įdiegtas belaidžio interneto ryšys, dalyje kabinetų yra vaizdo ir garso technikos, keliuose kabinetuose įrengta po kelias kompiuterizuotas darbo vietas. Užduoties pateikimui, individualizuotam mokymuisi įtraukiant mokinius stebėtose pamokose kartais naudotos šiuolaikinės priemonės (portalas „emokykla“, mobilieji telefonai, IKT). Iš pokalbių su Metodinių grupių nariais, mokytojais nustatyta, kad įranga ir priemonės yra periodiškai atnaujinamos, jų įsigijimas bei paskirstymas aptariami su Mokyklos taryba, Mokytojų taryba. Mokytojai supranta priemonių panaudojimo svarbą, nežiūrint to, ugdymosi tikslams siekti jos naudojamos nesistemiškai.

5. Aplinkų bendrakūra (3.1.3. – 3 lygis). Kalbinti Mokinių tarybos nariai minėjo, jog nemaža dalis mokinių įtraukiami į bendrą mokyklos erdvių dekoravimą – kiekvienais metais puošia mokyklą prieš Kalėdas, eksponuoja dailės pamokų metu sukurtus darbus, kuria ir keičia informaciją pirmojo aukšto stenduose. Šiuo metu mokykla labai pasipuošusi mokinių darbais, skirtais Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio šventei paminėti. Paminėtina, kad mokiniai rodė iniciatyvą dėl sėdmaišių

atsiradimo, šaškių lentų. Mokiniai paminėjo, kad jiems mokykloje gera ir saugu, jie jaučiasi mokyklos šeiminkais ir vertina bendrakūrą kaip galimybę veikti drauge, įgyjant daugiau bendravimo patirties. Iš pokalbių su mokyklos bendruomene paaiškėjo, jog mokiniams suteikiama kūrybinė laisvė, ir jie jaučiasi tikraisiais mokyklos šeiminkais ir kūrėjais. Dauguma mokyklos patalpų puošiamos mokinių darbais, paveikslais, fotografijomis, karpiniais. Mokyklos tradicija – baigiamosios klasės dovanoja mokyklai dailės kūrinių, jais puošiamos mokyklos erdvės. Remdamiesi pateiktais faktais vertintojai daro išvadą, kad mokinių įtraukimas į aplinkų bendrakūrą, darbų demonstravimas suteikia mokiniams galimybę suvokti save kaip asmenybę.

6. Mokymasis ne mokykloje (3.2.1. – 3 lygis). Mokykloje sukurtos edukacinės erdvės: biblioteka, sporto salė, stadionas, aktų salė, visų dalykų kabinetai, sutvarkytos erdvės koridoriuose. Koridoriuose yra įrengti stalai šachmatų ar šaškių žaidimui, stalas tenisui žaisti, išorinio vertinimo savaitę stebėta, jog mokiniai jais naudojami. Vasarą pamokos vedamos lauke įrengtoje lauko klasėje, šalia esančiame parke, buvusios mokyklos patalpose, kur gyveno ir dirbo rašytojas K. Binkis. Mokyklos netradicinės erdvės tinkamai panaudojamos tyrinėjimui, eksperimentų atlikimui ar kitokiam mokymui. Mokinių ugdymas organizuojamas ne tik mokykloje, bet ir už jos ribų – gamtoje, kultūros įstaigose, įmonėse, organizuojamas realaus pasaulio pažinimu pagrįstas ugdymas Biržų apylinkėse, kituose Lietuvos regionuose. Tam išnaudojamos kultūrinės pažintinės dienos, netradicinės pamokos. Mokytojai pokalbiuose teigė, kad edukacinės išvykos, pamokos numatomos tikslingai, jos analizuojamos, aptariamasi mokymosi už mokyklos ribų poveikis, ieškoma naujų galimybių. Mokiniai skatinami analizuoti per edukacines pamokas, išvykas įgytas žinias, potyrius. Pamokose aptiriamos edukacinės veiklos, vykusios netradicinėse aplinkose. Išanalizavę dokumentus, mokyklos interneto svetainėje, socialinėje paskyroje Facebook publikuotą medžiagą, remdamiesi pokalbiais su mokiniais ir mokytojais, vertintojai teigia, kad mokyklos mokytojai tinkamai naudojami mokyklos teritorija, Biržų ir šalies regionuose esančiomis erdvėmis mokinių mokymui(si), aktualizuoja ugdymąsi, suteikdami mokiniams galimybių įgyti įvairesnę patirtį, susieti mokymąsi su gyvenamąja aplinka, interesais.

7. Optimalus išteklių paskirstymas (4.1.1. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis). Optimalus tiek žmogiškųjų, tiek materialųjų išteklių paskirstymas yra tinkamas. Personalo politika vykdoma atsižvelgiant į vietos bendruomenės interesus (įkurta 4 val. mišri ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupė). Pokalbiuose bendruomenės nariai teigė, kad visada yra tariamasi dėl finansinių išteklių panaudojimo. Finansinės ataskaitos patalpintos mokyklos interneto svetainėje. Papildomų lėšų mokykla gauna iš 2 proc. gyventojų pajamų mokesčio. Pokalbyje direktorius džiaugėsi, kad lauko suolai, tvorelės, lauko gėlynų bei vidaus gėlių priežiūra, pažangos „pelėdos“, lankomumo „paukšteliai“ – visa tai aptarnaujančio personalo darbo nuopelnas. Iš pokalbių su bendruomenės atstovais paaiškėjo, kad ir mokiniai prisideda prie grožio puoselėjimo mokyklos aplinkose – tapo paveikslus ant sienų, dailės kabinete piešiniais atnaujino suolus ir kėdes, poilsio zonoms siuva sėdmaišius. Apibendrinami surinktą medžiagą, vertintojai daro išvadą, kad išteklių paskirstymas yra optimalus ir tinkamas. Tai sudaro galimybę paveikiai organizuoti ugdymo(si) procesą, įgyvendinti vieną iš prioritetinių mokyklos tikslų – modernizuoti ugdymo(si) aplinką.

8. Pasidalyta lyderystė (4.1.2. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis). Mokykloje sudarytos geros sąlygos lyderystės raiškai. Mokyklos direktorius džiaugėsi daugumos mokytojų, mokinių bei tėvų iniciatyvomis ir jas visada palaiko. Idėjas galima teikti individualiai bei dalyvaujant savivaldos institucijose: Mokyklos, Mokytojų, Mokinių tarybose, metodinėse grupėse. Iš pokalbių su Mokyklos, Mokinių tarybomis paaiškėjo, kad mokykloje ryškiausi lyderiai yra direktorius, pavaduotoja ugdymui, dailės ir technologijų, muzikos, fizikos, istorijos, lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, kūno kultūros, pradinių klasių mokytojos. Direktorius teigė, kad mokyklos bendruomenėje yra dauguma žmonių, turinčių lyderiams būdingų savybių. Mokyklos vadovas dalijasi savo galia su daugumos mokyklos bendruomenės narių ir suteikia galimybę jiems kurti bei kontroliuoti savo veiklą, dalyvauti priimančias sprendimus. Apibendrintu išorės vertintojų sutarimu teigiama, kad mokyklai būdingas tinkamas lyderystės pasidalijimas, kai mokyklos vadovas skiria daug dėmesio profesionalios mokyklos bendruomenės kūrimuisi ir naujų lyderių auginimui.

9. Mokyklos savivalda (4.1.3 – 3 lygis). Mokyklos valdyme tinkamai dalyvauja visų mokyklos bendruomenės narių atstovai. Juos vienija mokyklos savivaldos institucijos: Mokyklos, Mokytojų, Mokinių tarybos, metodinių grupių pirmininkai. Pokalbyje Mokyklos tarybos atstovai teigė, kad svarsto

ir pritaria strateginiam, metiniam veiklos bei ugdymo planams. Mokyklos tarybos pokalbyje išryškėjo jos narių suvokimas ir pritarimas mokyklos kaitai, veiksmingumas inicijuojant pasiūlymus, ir analizuojant įgyvendintų veiklų poveikį. Mokyklos tarybos iniciatyvos – identiteto stiprinimui sukurti ženkliai, sukurta mokytojų skatinimo sistema, pritarata dėl maitinimo valgykloje pertraukų pakeitimo, šiuo metu svarstomas mokinių uniformų įvedimas. Mokiniai inicijavo sėdmaišių siuvimą (vienas jau pasiūtas ir mokiniai taupo senus džinsus kitam sėdmaišiui), atskiros patalpos įrengimą mokinių laisvalaikiui, pritarė dėl maitinimo valgykloje pertraukų pakeitimo. Mokiniai noriai atnaujino dalį senų suolų, kėdžių ir sienų, nutapydami įvairius piešinius. Mokyklos savivaldos institucijose apsvarstyti ir priimti sprendimai yra tinkami ir sietini su mokyklos veiklos planavimo dokumentuose išsikeltais tikslais ir keičiantys mokyklos gyvenimą. Atsižvelgiant į surinktus duomenis daroma išvada, kad mokyklos savivalda yra paveiki, jos veikla keičia mokyklos gyvenimą, kuria pasitikėjimo visais bendruomenės nariais kultūrą bei padeda įgyvendinti tinkamą mokyklos valdymą.

10. Mokyklos atvirumas (4.2.3. – 3 lygis, išskirtas aspektas – 4 lygis). Mokykla atvira ir žinoma Papilio miestelio bendruomenei, Biržų r. visuomenei. Mokykla bendradarbiauja su Papilio miestelyje esančiomis įstaigomis: seniūnija, biblioteka, bažnyčiomis (katalikų ir reformatų), ambulatorija, bendruomene. Rengiamos mokinių darbų parodos mokykloje ir už jos ribų. Net septynios parodos organizuotos etnokultūros tema Biržuose. Partnerystė suteikia galimybių mokyklos mokytojams ir mokiniams ugdymo, pažinimo procesą bei mokinių saviraišką perkelti į netradicines erdves. Mokinių poreikių ir saugumo užtikrinimui mokyklos pedagogai bendradarbiauja su Biržų Švietimo skyriumi, Pedagogų švietimo centru, Biržų r. savivaldybės socialiniais darbuotojais, policija, Pedagogine-psichologine tarnyba, Vaiko teisiu apsaugos skyriumi. Pasirašyta viena bendradarbiavimo sutartis su Pačeraukštės P. Poškos pagrindine mokykla. Partnerystės planuojamos, siekiama perspektyvumo, tačiau tinklaveikos nauda ir sąnaudos vertinamos neperiodiškai.

III. TOBULINTINI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Pažangos pastovumas (1.2.1. – 2 lygis). Išorinio vertinimo metu nustatyta, kad pamokose per mažai dėmesio skirta mokinių asmeninių pasiekimų ir pažangos pagrįstumui, mokinių įsivertinimui. 29,1 proc. stebėtų pamokų kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai įvertinti gerai ir labai gerai – pamokų stebėjimo protokoluose fiksuota, kad šiose pamokose matuoti ir vertinti kiekvieno mokinio pasiekimai ir pažanga, dauguma mokinių gerai suprato pamokos ugdymo turinį ir padarė akivaizdžią pažangą. 70,9 proc. stebėtų pamokų „Pasiekimų ir pažangos pagrįstumas“ sritis įvertinta patenkinamai ir prastai. Remiantis pamokų stebėjimo duomenimis, darytina išvada, kad tokį vertinimą nulėmė tai, kad dažnu atveju mokinio pažanga nesieta su pamokos uždaviniu, daugelyje pamokų apibendrintos tik pamokos veiklos ir patirtos emocijos, trūko refleksijos apie tai, ko kiekvienas išmoko ir kokias bendrąsias kompetencijas patobulino. Mokykloje reikėtų susitarti dėl kiekvieno mokinio daromos pažangos stebėjimo ir fiksavimo pamokose atsižvelgiant į Bendrųjų programų reikalavimus ir realius mokinių gebėjimus, plėtoti susitarimus, jog pasiekimų ir pažangos planavimas turi būti grindžiamas informacija apie mokinio kompetencijų lygį, jo pasiekimų įrodymu ir dialogu su mokiniu. Daugiau dėmesio reikėtų skirti pasiekimų vertinimo kriterijų aptarimui pamokoje, numatyti, ką konkrečiai vertinti pamokoje ir kokie požymiai parodys mokinių pasiekimų ir pažangos lygį.

2. Diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas (2.2.2. – 2 lygis). Mokyklos 2017–2018 m. m. ugdymo plane teigiama, kad diferencijavimas gali būti taikomas mokiniui individualiai ir mokinių grupei: pasiekimų skirtumams mažinti, gabumams plėtoti, tam tikroms veiklos atlikti. Iš pokalbių su bendruomenės atstovais paaiškėjo, kad mokykloje tik iš dalies pripažįstamos mokinių skirtybės, ugdymosi poreikiai, interesai, o apie mokymosi stilius mokytojai tik pasikalba. Stebėtų pamokų analizė leidžia daryti išvadą, kad paveikiam veiklos diferencijavimui pamokose buvo skirta nepakankamai dėmesio. Kalbinti mokyklos mokiniai teigė, kad pavienėse pamokose užduotys diferencijuojamos atsižvelgiant į pažymius. Tikėtina, kad mokinių mokymosi suasmeninimas, skatinimas kelti individualius mokymosi tikslus, veiklos, turinio ir mokymosi tempo atskiriems mokiniams parinkimas pagal jų poreikius ir gebėjimus, grįžtamojo ryšio strategijų taikymas siekiant išsiaiškinti individualizavimo ir diferencijavimo poreikį, galimybė pasirinkti užduotis atsižvelgiant į galimybes, mokymosi stilius didintų mokinių pasitikėjimą savo jėgomis, atsakomybę už išmokimą,

sudarytų sąlygas įvairių gebėjimų mokiniams patirti mokymosi sėkmę, mokiniai pasiektų geresnių mokymosi rezultatų.

3. Mokymo(si) būdų ir formų įvairovė (2.2.2. – 2 lygis). Daugumoje (62 proc.) stebėtų veiklų vyravo tradicinė (poveikio) mokymo paradigma, kai mokytojas dominavo pamokoje, pats formulavo uždavinius, naudojo tradicinius mokymo ir mokymosi metodus (aiškinimą, klausinėjimą, teksto skaitymą, demonstravimą), o mokiniai buvo pasyvūs informacijos priėmėjai, atliko nurodytas užduotis. Veiklų įvairovę, kaip stiprųjį pamokos aspektą, vertintojai išskyrė tik pavienėse pamokose. Šiose pamokose tobulinti mokinių gebėjimai bendrauti, bendradarbiauti, kritiškai mąstyti, savarankiškai priimti sprendimus. Pateikti duomenys rodo, jog mokykloje iš dalies sudarytos sąlygos kiekvienam mokiniui patirti ir išbandyti įvairius mokymosi būdus, formas, užduotis ir veiklas. Teigtina, jei planuojant ir organizuojant pamokas būtų sudarytos palankesnės sąlygos mokiniams rinktis įvairius mokymosi būdus ir formas, išbandyti įvairių rūšių užduotis ir veiklas, tikėtina, padidėtų mokinių pasitikėjimas savo jėgomis bei atsakomybė už mokymosi rezultatą, mokiniai ugdytųsi partneriško, grupinio bendradarbiavimo įgūdžius, būtų pasiekta veiksmingesnė, su mokinių poreikiais, gebėjimais, pasiekimais labiau deranti pažanga.

4. Mokymosi socialumas (2.3.1. – 2 lygis). Išorinio vertinimo metu stebėtos nedidelės mokinių bendradarbiavimo mokantis galimybės. Pavienėse pamokose (penkiose) fiksuota, kad tik epizodiškai rekomenduota mokiniams dirbti porose. Darbas grupėse organizuotas 5 (10,4 proc.) pamokose. Savitarpio pagalba skatinta tik pavienėse pamokose, mokytojai retai ragino drauge spręsti problemas bei jausti atsakomybę už grupės ir savo darbo rezultatus. Išvardinti faktai leidžia daryti išvadą, kad mokinių socialumas mokantis turi trūkumų. Taikant tinkamus pagal amžių ir mokymosi stilių mokymo metodus, skatinant tarpusavio bendradarbiavimą, aktualizuojant mokymo turinį, įtraukiant mokinius į išmokimo stebėjimą, būtų galima stiprinti mokymosi socialumą.

5. Kolegialus mokymasis (4.2.1. – 2 lygis). Kolegialus mokymasis nesisteminis. Iš pokalbių su mokyklos metodinių grupių pirmininkais, direktoriumi, mokyklos dokumentų analizės nustatyta, kad tik dalis mokytojų mokosi drauge dalydamiesi atradimais, sumanymais, stebėdami kolegų pamokas, rengdami metodines priemones. Per 2017–2018 m. m. mokykloje nebuvo stebėtos ir aptartos kolegų stebėtos pamokos. Metodinių darbų nebuvo paruošta. Pastebėta, kad yra dalis mokytojų, dirbančių keliose mokyklose, todėl jiems sudėtinga ištraukti į daugelį mokykloje vykdomų veiklų, taip pat ir į kolegialų mokymąsi. Išorės vertintojai daro išvadą, kad jei dauguma mokytojų įvairiose komandose periodiškai organizuotų sąmoningą ir kryptingą mokymąsi, mokytojai išmoktų įvairesnių mokymosi metodų, formų, būdų taikymą pamokos būtų įvairesnės, įdomesnės, skatintų mokinių socialumą mokantis.